KOULUKULJETUSOPAS

Vetelin kunnan koulukuljetusperiaatteet esi- ja perusopetuksessa

Sivistyslautakunta 24.3.2025

Hyvä Lukija!

Tässä oppaassa esitellään Vetelin kunnan periaatteet, joiden mukaan oppilaalle myönnetään koulukuljetus ja kerrotaan kuljetusten järjestämisestä. Lisäksi oppaassa annetaan ohjeita koulukuljetuksen hakemisesta, kuljetustenaikaisesta käyttäytymisestä ja toiminnasta poikkeavissa tilanteissa.

Lasten huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Perusopetuslaissa ja Vetelin sivistyslautakunnan päättämässä koulukuljetusoppaassa määritellään ne ehdot, joiden täyttyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen. Muut kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat, ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaalla mahdollisella tavalla. Myös kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat aina järjestää itse lastensa koulumatkat.

Kysy lisätietoja koulukuljetuksista sivistysjohtajalta, sivistystoimen toimistosihteeriltä, esi- ja perusopetuksen rehtorilta sekä koulujen apulaisjohtajilta!

SISÄLTÖ

1. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN YLEISET PERIAATTEET 3
2. KULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET 3
   2.1. Koulumatka ja koulumatkan pituus 4
   2.2. Oppilaan itse kuljettava matka 5
   2.3.Koulumatkaan kuluva aika odotuksineen 5
   2.4. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus 5
   2.5. Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat 6
   2.6. Yhteishuoltajuus 6
   2.7. Tapaturman/sairauden perusteella järjestettävät määräaikaiset kuljetukset 6
3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET 7
4. KULJETUKSEN AIKANA 8
5. ONGEMATILANTEET 9
   5.1. Jos sattuu onnettomuus 9
   5.2. Jos kuljetus ei saavukaan pysäkille 10
   5.3. Jos sattuu vahinko- tai ilkivaltatapaus 10
   5.4. Jos kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä 10
6. KULJETUSTEN KILPAILUTTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN 10

1. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslaki 32 §

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä (5 kilometriä) pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen.

Jos esiopetus saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä (5 kilometriä) pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2. KULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET

Turvallisella ja hyvin toimivalla koulukuljetuksella tuetaan lasten koulunkäyntiä ja hyvinvointia. Turvallinen ja laadukas koulukuljetus rakennetaan hyvällä yhteistyöllä. Hyvää yhteistyöhön tarvitaan niin opetuksen järjestäjää, kouluja, liikennöitsijöitä ja kuljettajia kuin myös oppilaita ja vanhempia. Eri osapuolten on tärkeää tuntea koulukuljetusjärjestelyt, niihin liittyvät toimintatavat ja vastuut.

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain ja sivistyslautakunnan päättämän koulukuljetusoppaan mukaisesti. Kuljetusasioita käsitellään hallintolain ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Asioiden viivytyksettömän ratkaisemisen mahdollistamiseksi huoltajien

on oltava erilaisten muutostilanteiden osalta yhteydessä sivistystoimeen heti kun muutos on tiedossa.

Esi- ja perusopetusta tai lisäopetusta saaville oppilaille järjestetään maksuton kuljetus tai huoltajaa avustetaan oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta seuraavin periaattein:

- Kuljetus voidaan järjestää koko lukuvuodeksi tai osaksi lukuvuotta esim. talvikuukausiksi tai määräajaksi.
- Kunta osoittaa oppivelvollisille lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetus järjestetään lain edellyttämällä tavalla. Koulukuljetus järjestetään tähän kouluun ns. oppilaan lähikouluun.

2.1.Koulumatka ja koulumatkan pituus

Vetelissä maksuton koulukuljetus järjestetään (lainsäädännöstä poiketen) seuraavasti, jos:

- esioppilaan koulumatka on yli 3 km
- 1.–6. luokan oppilaan koulumatka on yli 3 km
- 7.–9. luokan oppilaan koulumatka on yli 5 km

Etuus ei koske kodin ja varhaiskasvatuksen eikä varhaiskasvatuksen ja kodin välistä matkaa.

Koulumatkalla tarkoitetaan matkaa oppilaan vakituisesta, väestörekisteriin merkitystä asuinpaikasta kouluun. Yhteishuoltajuudessa olevalle oppilaalle koulumatkat korvataan ainoastaan siihen kouluun, johon oppilas vakituisen osoitteen mukaan (osoite, jossa oppilas kirjoilla) kuuluu samoin perustein kuin muillekin oppilaille.

Koulukuljetuksessa mukana olevan esioppilaan ja perusopetuksen oppilaan matkaan voi sisältyä kävelyosuus linja-autopysäkille tai kouluauton reitin varteen. Omatoimisen kulkemisen osalta otetaan huomioon perusopetuslain 32 §:ssä mainitut kriteerit kuten oppilaan ikä, muuta olosuhteet, tien vaarallisuus sekä koulumatkaan kuluva aika.

Huoltaja vastaa aina lapsen saattamisesta tai vastaanottamisesta kouluautolle/kouluautolta.

Koulumatka mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä käyttäen. Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle reittiä kävelymatkan pituudesta ja kuljetukseen käytetystä ajasta. Koulukyydeille pyritään muodostamaan ennalta määrätyt reitit, eikä oppilaita haeta kotiportilta, vaan oppilaat tulevat koontipaikkaan kuljetusreitin varrelle. Opetuksen järjestäjä määrittelee koontipaikat yhdessä liikennöitsijöiden kanssa.

Eri koulujen koulukuljetukset pyritään reitittämään yhteen, joten koulukuljetusetuuteen oikeutetun oppilaan kävelymatka pysäkille tai koontipaikkaan voi vaihdella tapauskohtaisesti.

2.2. Oppilaan itse kuljettava matka

Koulukuljetuksessa mukana olevan oppilaan matkaan voi sisältyä kävelyosuus linja-autopysäkille tai taksireitin varteen. Oppilaan mahdollisuuksia omatoimiseen kulkemiseen osalla koulumatkaa arvioidaan ottaen huomioon perusopetuslain 32 §:ssä mainitut kriteerit kuten oppilaan ikä, muut olosuhteet ja tien vaarallisuus sekä koulumatkaan kuluva aika. Oppilaan kävelyomavastuu bussipysäkille/taksin noutopaikalle luokilla 0-6 on kaksi kilometriä ja luokilla 7-9 kolme kilometriä.

2.3. Koulumatkaan kuluva aika odotuksineen

Oppilaan päivittäinen koulumatka saa kestää odotuksineen 2,5 tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enimmillään kolme tuntia. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan eri kuljetusmuotoja (linjavuoro, tilausauto ja taksi). Aikataulujen takia oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan. Toiminta voi olla esimerkiksi läksyjen tekoa ja kerhotoimintaa.

2.4. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus

Kunta voi järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvata oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Opetuksen järjestävä arvioi aina oppilaskohtaisesti harkinnanvaraisen koulukuljetuksen.

Koulumatka saattaa olla liian vaikea esimerkiksi oppilaan kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka omin neuvoin. Kuljetuksen järjestäminen matkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijalausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen. Lausunnosta on ilmettävä kuljetustarpeen syiden ja perusteiden lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetusten tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmettävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä.

Suositus kuljetuksen järjestämisestä ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle, vaan viranhaltija, jonka tehtäviin kuuluu ratkaista asia, päättää kuljetuksen tarpeellisuuden ja laajuuden. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin kouluautovuoroihin.

Vetelin kunnassa anomukset liitteineen toimitetaan hallintosäännön mukaisesti sivistysjohtajalle.

Mikäli huoltajalle korvataan saattamisesta tai kuljettamisesta esim. sairaalakouluun (mikäli koulutuksenjärjestäjän järjestämä kyyti ei ole soveltuva), maksetaan korvaus voimassa olevan kelakorvauksen kilometrihinnoittelun mukaisesti.

2.5. Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus tulee kunnassa järjestää niin, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetus järjestetään lain edellyttämällä tavalla. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaikaksi osoittaa myös päiväkoti. Kuljetus järjestetään vain esioppilaan ja oppilaan lähikouluun.

Oppivelvollinen voi myös pyrkiä oppilaaksi muuhun kuin hänelle asuinpaikkansa mukaisesti osoitettuun lähikouluun. Tässä tapauksessa oppilaita ottaessa on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

1. Esi- ja perusopetukseen otetaan ensisijaisesti oman kunnan oppilaita.
2. Päätöksen toissijaisesta koulunkäyntipaikasta tekee hallintosäännön mukaisesti sivistysjohtaja huoltajan vapaamuotoisesta anomuksesta.
3. Oppilaaksiotto ei saa aiheuttaa lisäresurssin tarvetta, ryhmäkokojen muutoksia, lisätyöntekijöiden palkkaamista tai yleisesti opetusjärjestelyjä vaikeuttavia tilanteita lähettävässä ja vastaanottavassa koulussa.
4. Toissijaiseen kouluun hakeutumisen kriteerit ovat: a) erityinen oppilashuollollinen tai terveydentilaan liittyvä syy, b) peruskoulun käyminen loppuun entisessä koulussa asuinpaikan muuttumisesta huolimatta oman kunnan alueella, c) sisaruus (oppilaalla on sisaruksia samanaikaisesti kyseisessä koulussa) ja d) muu harkinnanvarainen erityinen syy.
5. Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulukuljetusta, kun kyse on hakeutumisesta toissijaiselle oppilaspaikalle muuhun kuin lähikouluun, vaan kuljetus ja siitä aiheutuvat kustannukset jäävät huoltajien vastuulle.

2.6. Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustilanteessa kunnan järjestämä kuljetus on ainoastaan sen kunnassa asuvan vanhemman luota, jossa oppilas on väestörekisterin mukaan kirjoilla (KHO:2006:10 14.3.2006).

2.7. Tapaturman tai sairauden perusteella järjestettävät määräaikaiset kuljetukset

Määräaikaisen kuljetuksen järjestämiseen vaaditaan lääkärintodistus, josta ilmenee kuljetuksen tarpeellisuus, mille ajanjaksolle kuljetusta suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Suositus ei ole riittävä peruste kuljetuksen saamiselle, vaan viranhaltija, jonka tehtäviin kuuluu ratkaista asia, päättää kuljetuksen tarpeellisuudesta ja laajuudesta. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin kouluautovuoroihin.

Vapaa-ajan tapaturman ja sairauden sattuessa järjestetään kuljetus oppilaan omaan ns. lähikouluun. Mikäli oppilas huoltajan pyynnöstä on otettu oppilaaksi muuhun kuin perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan,

ei määräaikaista maksutonta koulukuljetusta järjestetä vapaa-ajan tapaturman tai sairauden perusteella.

Koulutapaturman sattuessa, koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa tai koulumatkalla, sen aiheuttamasta kuljetustarpeesta vastaa Vetelin kunta koulutuksenjärjestäjänä. Tämä koskee kaikkia oppilaita.

Vetelin kunnassa määräaikaiset kuljetusanomukset liitteineen toimitetaan hallintosäännön mukaisesti sivistysjohtajalle.

3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET

Koulukuljetukset järjestetään ensisijaisesti julkista liikennettä hyödyntäen.

Muita kuljetusmuotoja, eli tilauslinja-autoliikennettä ja takseja, käytetään täydentämään julkisia liikenneyhteyksiä tai joissakin erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden niin vaatiessa. Esioppilaat ja perusopetuksen oppilaat käyttävät samoja kuljetusmuotoja.

Oppilaan tulee käyttää sitä koulukuljetusta, joka lähtee koulun päätyttyä. Luvallista ei ole jäädä seuraavaan lähtevään autoon kuin kouluun liittyvissä perustelluissa tapauksissa vanhempien kirjallisella ilmoituksella (esim. jälki-istunto).

Koulukuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle -kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät pysäkeille samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät pysäkeille koululta tulevien aikataulujen mukaisesti.

Huoltajan ei tarvitse erikseen anoa lastensa koulumatkan järjestämistä, jos koulumatka on Vetelin kunnan päättämien matkarajojen mukainen (0.–6. luokkalaiset 3 kolme kilometriä ja 7.–9. luokkalaiset viisi kilometriä) eli maksuton koulukuljetus järjestetään ilman anomusta. Oppilashuollollisissa erityistapauksissa kuljetuspäätökset tehdään tapauskohtaisesti.

Harkinnanvaraista koulukuljetusta haetaan vapaamuotoisella anomuksella sähköpostilla tai kirjeellä, joka toimitetaan liitteineen sivistysjohtajalle. Yksittäisiä päätöksiä harkinnanvaraisista kuljetusetuuksista tehdään hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti läpi lukuvuoden. Koulumatkan vaarallisuus ja rasittavuus arvioidaan tapauskohtaisesti.

Myös mahdolliset peto- ja muut vaaratilanteet arvioidaan vallitsevan tilanteen mukaisesti asiantuntijoita konsultoiden. Pelkkä petojen esiintyminen ei ole kuljetuksen myöntämisperuste, vaan petojen käyttäytymiseen tulee liittyä häiriökäyttäytymistä tai jatkuvaa liikkumista asuntojen tai koulumatkojen välittömässä läheisyydessä. Petokyydit harkitaan tapauskohtaisesti ja niihin liittyen edellytetään mm. riistanhoitopiirin, riistanhoitoyhdistyksen tai petojen liikkeitä ja petokantaa laskevien tahojen lausunto/lausunnot.

Koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata terapia-, lääkäri-, kerho- yms. käynteihin, tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin, aamu- ja iltapäivätoiminnasta (yleisopetus/ilman POL 32§:n perusteella syntyvää kuljetusoikeutta) tai kaverin luokse.

4. KOULUKULJETUKSEN MUISTILISTAT

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

Kuljettajat:

- Oppilaat otetaan kyytiin ja jätetään turvallisessa paikassa. Pääsääntöisesti liikennöitsijä sopii sivistystoimen kanssa oppilaalle sopivasta pysäkin paikasta, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos oppilaan huoltajalla on erimielisyyttä pysäkin paikasta, päättää kunta lopullisen paikan.
- Kuljettaja vaikuttaa omalla toiminnallaan siihen, miten koulumatka sujuu ja kuinka lapset ja nuoret matkan kokevat. Kuljettajan roolina on toimia kasvattajana, joka omalla toiminnallaan ja esimerkillään ohjaa oppilaita turvalliseen liikennekäyttäytymiseen. Tervehtiminen on tärkeä osa tapakasvatusta, ystävällinen puhetapa, johdonmukainen yhteisistä säännöistä kiinni pitäminen sekä jämäkkä puuttuminen häiritsevään käyttäytymiseen matkan aikana luo turvallista ilmapiiriä.
- Kuljettaja saa ja hänen tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla, sekä ilmoitettava epäasiallisesta käytöksestä tai väärinkäytöksistä koululle liikennöitsijän kautta. Koulu käsittelee asian ja päättää tarvittaessa rangaistuksista.
- Liikennöivän linjan kuljettajan on hyvä tietää oppilaan terveydentilaa koskevista asioista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin (koulu ei voi antaa ilmoitusta asiasta ilman vanhempien suostumusta).
- Yksilöllistä tukea tarvitsevat oppilaat edellyttävät erityistä huomiointia. Tarvittaessa kuljettajan tehtävänä on huolehtia tukea tarvitsevat oppilaat vastaanottavalle taholle saakka.
- Turvavyöt ovat helposti saatavilla ja tarvittaessa niiden käytössä opastetaan. Kuljettaja valvoo, että turvavyöt kiinnitetään ja pidetään kiinni. Myös kuljettaja käyttää itse turvavyötä, kuten laki velvoittaa.
- Kuljettaja on velvollinen käyttämään handsfree-laitetta ajon aikana.
- Kuljetuksesta vastaava auto ei saa ohittaa pysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkiltä kyytiin nousseet oppilaat ole mukana.
- Kuljettaja noudattaa nopeusrajoituksia ja muita liikennesääntöjä.

Oppilaat:

- Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.
- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Kouluautossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni.
- Koulukuljetukseen saa ottaa kyytiin sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljettaa asianmukaisesti pakattuina.

- Kuljetusten ovat savuttomia, myös muut nikotiinituotteet ovat kiellettyjä koulukuljetuksissa.
- Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkiltä tai lähteä hakemaan unohtunutta tavaraa kodista. Oppilaan on oltava sovittuna aikana pysäkillä, ei esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. Koulukuljetus voi saapua noutopaikalle liikenneolosuhteet huomioiden aikataulusta myöhässä.
- Autoon mennään rauhallisesti ja vältetään ryntäilyä.
- Reppuja ei jätetä turvavyötä käytettäessä selkään, eikä repulla saa myöskään varata istumapaikkoja.
- Kerrotaan vanhemmalle, opettajalle tai muulle koulun aikuisella, jos koulumatkan aikana tapahtuu kiusaamisesta.
- Poistuttaessa on varmistuttava, että reitti on turvallinen ja että oppilas tekee itsensä näkyväksi kaikille tiellä liikkujille sekä linja-auton kuljettajalle.
- Heijastimen käyttö on suotavaa.

Vanhemmat:

- Lapselle selvitetään kuljetusaikataulut ja lapsen kanssa harjoitellaan turvallista kulkemista kuljetuspaikalle.
- Huolehditaan, että lapsi on ajoissa koulukuljetuspaikassa.
- Huolehditaan, että lapsi käyttää heijastinta.
- Lapsen kanssa keskustellaan turvallisesta, ystävällisestä ja toiset huomioon ottavasta käyttäytymisestä koulukuljetuksen aikana.
- Lapselta kysytään säännöllisesti koulumatkan kuulumisia ja lapsen esiin tuomaan palautetta viedään tarvittaessa eteenpäin koululle.
- Kuljettajalle toivotaan kerrottavan mahdollisista lapsen sairauksista ja lääkityksistä (esim. diabetes, epilepsia). Kuljettaja on vaitiolovelvollinen.
- Huoltajan tulee ilmoittaa, jos oppilas ei tarvitse koulukyytiä esim. sairastuu tai on muuten pois kuljetuksesta.
- Otetaan yhteyttä opettajaan, rehtoriin tai sivistystoimeen, jos lapsi kertoo koulumatkan aikana tapahtuvasta kiusaamisesta.

Kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta. Koulussa annettava liikennekasvatus on osa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Huoltajien edellytetään huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmille oppilaille opetetaan ja kerrotaan vuosittain turvallisin koulumatkareitti ja liikenteessä kulkemisen säännöt.

Pyöräilykypärän käyttö on ehdottoman tärkeää pyöräiltäessä. Myös heijastimen käyttö on tärkeää kaikkina vuodenaikoina.

5. ONGELMATILANTEET

5.1. Jos sattuu onnettomuus

Vetelin kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa ja koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun jär-

jestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapahtuman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan oppilaiden huoltajia tapahtuneesta.

5.2. Jos kuljetus ei saavukaan pysäkille

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muusta erityisestä syystä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen lukuun ottamatta ylivoimaista estettä (force major).

Oppilaan ei pidä kuitenkaan odottaa kuljetusta loputtomiin, vaan parasta on, että hän menee takaisin kotiinsa ja ilmoittaa tapahtuneesta koululle. Jos keliolosuhteet estävät normaalien pysäkkien käyttämisen, on kuljettajalla oikeus jättää tai noutaa oppilaat lähimmältä turvalliselta paikalta (laki siitä, että koulupysäköinti ei saa vaarantaa muiden tiellä liikkuvien turvallisuutta).

5.3. Jos sattuu vahinko- tai ilkivaltatapaus

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille tekemiä vahinkoja.

5.4. Jos kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mahdollinen laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan sivistystoimelle (sivistysjohtaja/toimistosihteeri). Kaikki tulleet valitukset kirjataan ylös, selvitetään liikennöitsijöiden kanssa ja huomioidaan seuraavalla kilpailuttamiskierroksella. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.

6. KULJETUSTEN KILPAILUTTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Kun kuljetustarpeet ovat tiedossa ja kuljetukset suunniteltu, hankitaan kuljetukset hankintalain mukaisesti kilpailuttamalla. Tarjousasiakirjoissa ja hankintasopimuksessa määritellään vaatimukset sopimuskaudella käytettävälle laitteistolle ja kalustolle. Reittien suunnittelussa otetaan huomioon vaaranpaikat.

Vetelin kunnan hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta tekee päätökset kuljetusten kilpailuttamisesta. Kuljetukset kilpailutetaan pääsääntöisesti kahdelle lukuvuodelle + optiovuodelle ja tarvittaessa lyhyemmälle tai pitemmälle ajanjaksolle. Yksittäisistä koulukuljetuksista päättää sivistysjohtaja.

Kuljetuksista tiedotetaan huoltajille Wilman kautta ja kunnan nettisivuilla ennen lukuvuoden alkua.

Keinoja, joilla edistää koulukuljetuksen onnistumista:

- Sovitaan kuljetusyrityksen ja kuljettajien kesken menettelytavoista koulukuljetuksissa (esimerkiksi poikkeustilanteet).
- Yritykset ja kuljettajat toimivat yhteistyössä koulun ja kotien kanssa. Kuljetusten onnistuminen edellyttää liikennöitsijän, opettajien ja vanhempien yhteistyötä.
- Vanhemmille tulee antaa riittävästi tietoa siitä, miten kotona voidaan tukea matkan onnistumista ja miten vanhempi ilmoittaa, jos lapsi ei osallistu kuljetukseen.
- Kuljettajat ja yrityksen edustajat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan vanhempainiltoihin ja aihetta koskeviin koulutuksiin.
- Mahdolliset ongelmat oppilaiden kanssa ratkaistaan hyvällä tietojen vaihdolla ja rauhallisella keskustelulla.